PROTU.LT
Proto žaidimų portalas
SAVAITĖ
iQ international Quizzing assoc.
GABALELIAILIETUVOS.LT
LIETUVIŠKOS VIETOS IR PAVELDAS UŽSIENYJE
MRU
handelshus
VILNIAUS UNIVERSITETAS
TARPTAUTINIŲ SANTYKIŲ IR POLITIKOS MOKSLŲ INSTITUTAS
Mykolo Romerio universitetas
ŠIAULIŲ KULTŪROS CENTRAS
KU TUJĖ?
British Embassy Vilnius
Investuok
Kartlandas
Klaipėdos universitetas

Pasaulio viktorinos čempionatas, 2025 m. birželio 7 d.

1 kėlinys (Kultūra, Pramogos, Istorija, Komunikavimas)

PRAŠOME NEŽIŪRĖTI Į KITUS PUSLAPIUS IKI PRASIDĖS KĖLINYS

SUSIPAŽINKITE SU ŠIAIS UŽRAŠAIS

Šiame dokumente yra 120 klausimų, suskirstytų į 4 temas. Tai – 1 čempionato kėlinys. Galutinis rezultatas – abiejų kėlinių rezultatų suma.

Taisyklės:

1. Turite 60 minučių atsakyti kiek įmanoma daugiau klausimų. Jeigu baigiate anksčiau, galite atiduoti lapą ir išeiti, tačiau netrukdykite kitiems dalyviams.
2. Po 60 minučių lapai turi būti atiduoti organizatoriams.
3. Draudžiama kalbėti ar kitaip bendrauti tarpusavyje, naudotis mobiliaisiais telefonais, kompiuteriais, knygomis ar kitomis ryšio, dirbtinio intelekto ar informacijos kaupimo priemonėmis. Pažeidus šią taisyklę atsakymai nebus vertinami (žaidėjai diskvalifikuojami).
4. Klausimuose, kuriuose atsakymas yra žmogus, pakanka nurodyti pavardę, nebent prašoma kitaip, arba tas žmogus žinomas visų pirma ne pavarde (pvz. valdovai – bet valdovų atveju būtina nurodyti ir eilės numerį). Tačiau jei nurodysite ir neteisingą vardą, atsakymas bus neteisingas!
5. Į dalį klausimų jeina ir paveikslėliai. Tokie klausimai pažymėti simboliu ▼ . Paveikslėliai yra klausimų pabaigoje ir rodomi ekrane.
6. Atsakymai su rašybos klaidomis bus įskaitomi (jei dėl klaidų neatsiranda dviprasmybė arba iš esmės nepasikeičia tarimas) – tai žinojimo, ne rašybos čempionatas. Sinonimai galimi, bet ne platesni paaiškinimai (pvz. Turi būti "Leonas XIV", o ne "Dabartinis popiežius").
7. Atsakinėti galima ir lietuviškai, ir angliškai, nepriklausomai nuo to, kuria kalba pasirinkote gauti klausimus.
8. Galutinis rezultatas apskaičiuojamas sudėjus abiejų kėlinių visų temų rezultatus.
9. Daugiausiai taškų surinkęs žmogus iš visų dalyvaujančių valstybių taps *TVA 2025 m. Pasaulio viktorinos čempionu*. Bus skelbiami ir Lietuvos bei atskirų Lietuvos miestų čempionai, temų lyderiai.
10. Lygiųjų atveju aukštesnę vietą užims tas, kuris atsakė daugiau klausimų iš temos, kurioje pasirodė geriausiai. Jeigu ir tie rezultatai lygūs, laimi tas, kuris atsakė daugiausiai klausimų iš antros pagal gerumą jam temos. Jeigu vis dar nenustatomas nugalėtojas, žiūrima į temas, kuriose žaidėjai atsakė į trečią pagal dydį klausimų skaičių, paskui – ketvirtą ir t.t.
11. Pastebėję klaidą ar neaiškumą, informuokite organizatorius (tačiau organizatoriai neturi teisės padėti atsakinėti į klausimus).
12. Nenumatytų įvykių atvejais Vilniuje sprendimą priims Augustinas Žemaitis, Kaune – Karolis Tautkus, Klaipėdoje – Benas Venckaitis, Šiauliuose – Egidijus Anglickis, Mažeikuose – Laurynas Jonauskas, Biržuose – Giedrė Užkurėlytė. Lietuvos mastu sprendimus priims Augustinas Žemaitis ir teisėjų štabas.
13. Sutikdami atsakinėti šiuos klausimus, tuo pačiu patvirtinate kad sutinkate su renginio taisyklėmis. Taip pat suprantate ir sutinkate, kad tai – pasaulinės reikšmės renginys ir todėl jo rezultatai, nuotraukos/videojrašai (kur galite būti užfiksuotas ir jūs) skelbiami viešai, o taip pat gali būti naudojama/skelbiama ir ta informacija, kurią perdavėte organizatoriams registravimosi ar kitu metu.
14. Informacija ir rezultatai skelbiami http://pvc.protu.lt bei Facebook paskyroje „PasaulioViktorinosCempionatas", o taip pat tarptautiniuose Tarptautinės viktorinos asociacijos kanaluose.

Klausimus iš anglų kalbos vertė Augustinas Žemaitis (Istorija) ir Viktė Džiaugytė (Komunikavimas, Kultūra, Pramogos), redagavo Augustinas Žemaitis.

Tikimės, kad viktorina bus jums pakankamai sudėtinga bei įdomi.

Sėkmės!

Tarptautinės viktorinos asociacijos komanda.

Vardas, pavardė → _____

(Įrašykite ir miestą, jei žaidžiate ne savo mieste)

№	Tema	Teisingi atsakymai (rašo tikrinantis žaidėjas)	Protestuojami įvertinimai (klausimų numeriai per kablelį)	Galutinis įvertinimas po protestų (rašo organizatoriai)
1	*Kultūra*			
2	*Pramogos*			
3	*Istorija*			
4	*Komunikavimas*			

Taisytojas: _____ **Parašas:** _____

Klausimai © Tarptautinė viktorinos asociacija, 2025. Vertimas į lietuvių k. © Augustinas Žemaitis, Viktė Džiaugytė. Nekopijuoti be leidimo

Kultūra

1 Domenikas Teotokopuolas buvo populiarus renesanso dailininkas, daugiausiai dirbęs Ispanijoje. **Kokia pravarde**, nurodančia jo kilmę, jis yra geriau žinomas?

2 Kaip pavaizduota Leonardo da Vinčio [Leonardo da Vinci] paveiksle, **kiek žmonių** dalyvavo Paskutinėje vakarienėje?

3 **Kaip vadinasi** dangoraižis Londone, vienas aukščiausių Vakarų Europoje? Jį suprojektavo italas Rendzas Pijano [Renzo Piano]. Pradinis šio dangoraižio pavadinimas buvo Londono tilto bokštas [London Bridge Tower]. Jame veikia „Šangri-La“ [„Shangri-La“] viešbutis bei apžvalgos aikštelė tarp 68-o ir 72-o aukšto.

4 **Kas** 2024 m. lapkritį, praėjus porai dienų nuo tada, kai buvo įsigytas už 6,2 milijonus JAV dolerių, **nutiko** meno kūriniui „Komediantas“ [„Comedian“]?

5 **Kaip vadinamas** Pekino centre esantis 1 km pločio ir 1 km ilgio **imperatoriškųjų rūmų kompleksas**, kurį sudaro beveik 1000 pastatų ir supa apsauginis griovys? Dabar tai – muziejus ir istorinis objektas.

6 **Kokio teisinio proceso** skirtingi tipai islamiškoje šariato teisėje yra talak, kul ir faskh?

7 Kailašas – tai kalnas, esantis Vakarų Tibete, svarbus keletui religijų. **Koks dievas**, kartu su savo žmona Parvate, anot hinduistų, čia gyvena?

8 Tamajo [Tamayo] muziejus, Chumeks [Jumex] muziejus ir Fridos Kalo [Frida Kahlo] muziejus yra vieni garsiausių šios sostinės muziejų. **Koks tai miestas?**

9 **Kaip vadinamas meno stilius**, artimas divizionizmui, kur paveikslas formuojamas iš mažų dažų taškelių? Labiausiai šis stilius išgarsėjo dėl Žoržo Sera [Georges Seurat] ir Polio Sinjako [Paul Signac] darbų.

10 **Kaip pavadinta** Platono užrašyta **alegorija**, kurioje Sokratas ir Glaukonas diskutuoja apie tai, ką kaliniai, negalintys matyti tikro pasaulio, galėtų apie jį nuspręsti pagal matomus pasaulio šešėlius?

11 **Koks šūkis**, originaliai – prancūzų kalba, suformuluotas filosofo Teofilio Gotjė [Théophile Gautier], o vėliau naudotas Viktoro Kuzeno [Victor Cousin], sakomas siekiant pabrėžti, kad menas turėtų būti vertinamas pats savaime, o ne dėl kokios nors socialinės ar etinės vertės arba atitikimo kokiems nors moraliniams apribojimams? Šis šūkis, išverstas į lotynų kalbą, naudojamas MGM kino kompanijos logotipe.

12 **Kaip vadinama krikščioniška šventė**, švenčiama po Kalėdų (gruodžio 25 d.) praėjus 39 dienoms, ir yra skirta prisiminti dieną, kai Marija ėjo į šventyklą atlikti apsivalymo apeigų? Atsakymas – vienas žodis.

13 **Koks pastatas**, suprojektuotas Danielio Bernhemo [Daniel Burnham], pastatytas siaurame trikampiame kvartale tarp Penktosios aveniu ir Brodvėjaus [Broadway] Niujorke, iš pradžių buvo vadinamas Fulerio pastatu [Fuller Building], o pravardžiuojamas „Bernhemo beprotystė“ [Burnham's Folly]?

14 **Kokie gyvūnai**, japonų ir korėjiečių folklore turintys net devynias uodegas, yra Kitsunė ir Kumiho? Kumiho gali pasiversti į gražią moterį, tam kad sugundytų vyrus ir suėstų jų kepenis ar širdį.

15 **Koks** velionis **italų fotografas** labiausiai išgarsėjo kontroversiška „Benetton“ reklamos kampanija, kurioje buvo vaizduojama juodaodė moteris, žindanti baltaodį kūdikį ir kunigas, bučiuojantis vienuolę?

16 2006 m. Karibuose atidarytas Molinero skulptūrų parkas [Molinere Sculpture Park], kurį sukūrė britų skulptorius Džeisonas deKersas Teiloras [Jason deCaires Taylor]. Tai buvo pirmas tokios rūšies skulptūrų parkas. **Kuo jis ypatingas?**

17 **Kokiu trijų raidžių vardu,** kečujų kalba reiškiančiu „Viešpats“, ink.ų religijoje buvo vadinamos kalno dvasios, saugančios vietinius žmones?

18 **Koks šiuolaikinis filosofas**, gimęs Pietų Korėjoje, yra žinomas už neoliberalizmo kritiką tokiuose savo darbuose kaip „Nuovargio visuomenė“ [Müdigkeitsgesellschaft], ir „Eroso agonija“ [Agonie des Eros]? Jis rašo daugiausiai vokiškai, bet yra ypač populiarus ispaniškai kalbančiose šalyse.

19 **Kokiu vardu** germanų/skandinavų mitologijoje vadinamas slibinas, įstrigęs tarp pasaulio medžio Igdrasilio šaknų, ir, norėdamas ištrūkti, jas nuolat graužiantis, tokiu būdu stumdamas pasaulį tamsos ir blogio link?

20 **Kaip bendrai vadinami** "tobulieji kalifai" Abu Bakras, Umaras, Utmanas ir Ali – pirmieji keturi pranašo Mahometo įpėdiniai? Tas žodis reiškia "teisingai vedami".

21 **Kaip vadinosi zikuratas** Šumerijoje, maždaug 90 km į pietus nuo Bagdado, skirtas Mardukui? Jį nemažai mokslininkų identifikavo kaip biblinį Babelio bokštą. Pažodinė jo pavadinimo reikšmė: „Dangaus ir Žemės pagrindo šventykla“.

22 ▼ **Kokiu malonybiniu žodžiu** prancūzų kilmės amerikiečių skulptorė Lujizė Buržua pavadino šį paveikslėlyje rodomą meno kūrinį, kuris yra, ko gero, jos žymiausias darbas?

23 ▼ Šis beveik 15 m² danų dailininko Asgero Jorno [Asger Jorn] 1972 m. baigtas, beveik 16 metų kurtas, monumentalus kūrinys, vaizduoja karo beprasmybę. Jį galima pamatyti Jorno muziejuje Silkeborge. **Kokio miesto** vardu jis pavadintas?

24 ▼ Manoma, kad piešinys, kurį matote nuotraukoje, yra maždaug 73 000 metų senumo ir yra laikomas seniausiu žinomu žmogaus rankų sukurtu piešiniu. **Kokiame urve/ archeolcginėje vietovėje**, esančioje 300 km į Rytus nuo Keiptauno, Pietų Afrikoje, jis buvo aptiktas 1991 m.?

25 ▼ „Psichės pagrobimas“ yra vienas žymiausių vieno prancūzų neoklasicizmo dailininkų (1825 – 1905 m.), kuris įkvėpimo ypač semdavosi mitologijoje ir dažnai vaizdavo nuogas moteris, kūrinių. **Koks tai dailininkas?**

26 ▼ **Kas šis vengrų menininkas**, tapęs pirmuoju Čikagos „Naujojo Bauhauso“ [„New Bauhaus“] dizaino instituto direktoriumi – čia matote jo autoportretą?

27 ▼ Mergaitės piktais veidais, kaip kad pavaizduota šiame 2000 m. paveiksle „Peilis už nugaros“, yra tipiška vieno japonų šiuolaikinio menininko kūrybai. **Kas šis menininkas** (gim. 1959 m.)?

Klausimai © Tarptautinė viktorinos asociacija, 2025. Vertimas į lietuvių k. © Augustinas Žemaitis, Viktė Džiaugytė. Nekopijuoti be leidimo

28 ▼ **Kuris olandas**, gimęs apie 1340 m., daugiausiai dirbęs Burgundijos hercogams, laikomas „Šiaurės renesanso“ pradininku skulptūros srityje, ir yra geriausiai žinomas dėl savo šešiasienės skulptūrų kompozicijos „Mozės šulinys“?

29 ▼ **Kuris dailininkas**, gimęs 1826 m., – Hadsono upės mokyklos [Hudson River School] centrinė figūra – labiausiai išgarsėjo savo monumentaliais paveikslais, vaizduojančius Amerikos peizažą?

30 ▼ **Kaip įprastai vadinamas** dievas – kūrėjas – dažnas motyvas Australijos aborigenų meno motyvas, kaip pavaizduota paveikslėlyje? **Pavadinimą sudaro du žodžiai.**

Pramogos

1 **Kaip vadinasi** Džono Keidžo [John Cage] **kompozicija**, kuri skirta bet kokiam instrumentui ar instrumentų kombinacijai, ir yra padalyta į tris veiksmus, atitinkamai 30 sekundžių, 2 minučių ir 23 sekundžių bei 1 minutės ir 40 sekundžių trukmės?

2 Savo įžanginiame monologe per 2020 m. Auksinių gaublių [Golden Globes] atidarymo ceremoniją Rikis Dženeveisas [Ricky Gervais] pasakė: „Galėtumėte vienu ypu peržiūrėti visą pirmą _____ sezoną, užuot žiūrėję šį šou. Tai serialas apie vyrą, kuris nori nužudyti, nes jo žmona miršta nuo vėžio, bet vis tiek tai yra juokingiau“. **Apie kokį televizijos serialą**, kuriame atliko pagrindinį vaidmenį, jis kalbėjo?

3 **Kokiame Azijos mieste**, kuris yra paminėtas vienoje žinomiausių šio spektaklio dainų, vyksta didžioji dalis miuziklo „Šachmatai“ [„Chess“] veiksmo?

4 Škotų didžėjus Adamas Ričardas Vilsas [Adam Richard Wiles] tarptautinę šlovę pasiekė 2012 m. su savo trečiuoju albumu „18 mėnesių“ [„18 Months“]. 2017 m. jis sukūrė „Funk Wav Bounces Vol.1“. **Kokiu sceniniu vardu** yra žinomas šis vyras, tapęs pirmuoju Jungtinės Karalystės piliečiu, pasiekusiu vieną milijardą perklausų „Spotify“ ir kuriam priklauso įspūdingas Britų apdovanojimų [Brit Awards] 23 nominacijų skaičius?

5 **Kokios roko grupės** pagrindinis vokalistas yra Damjanas Davidas [Damiano David]? Kiti grupės nariai, su kuriais jis susipažino vidurinės mokyklos laikais Romoje, yra Viktorija De Andželis [Victoria De Angelis] ir Tomasas Radži [Thomas Raggi].

6 **Kokiu kitu pavadinimu** yra žinoma Antonino Dvoržako [Antonín Dvořák] 9-oji simfonija – jos premjera įvyko 1893 m. Niujorke, o jos juostinį įrašą į Mėnulį pasiėmė Neilas Armstrongas [Neil Armstrong] misijoje „Apolonas 11“ [Apollo 11]?

7 **Iš kokios** Džordžo Geršvino [George Gershwin] **operos**, pastatytos 1935 m., yra daina „Vasaros metas“ [„Summertime“]?

8 **Kokio kompozitoriaus** laidotuvėse 1953 m. dalyvavo tik maždaug 30 žmonių? Nebuvo net gėlių, nes jis mirė tą pačią dieną kaip Josifas Stalinas. Sovietų Sąjungos Kompozitorių sąjungos pastate Maskvoje, kur vyko ceremonija, būtų laisvai užtekę vietos leitenantui Kižei, Romeo ir Džiuljetai, o Petia netgi būtų galėjęs ateiti su savo vilku.

9 Markas Džeimsas [Mark James] (1940 – 2024 m.), labiausiai išgarsėjo kaip dainų kūrėjas. Brendai Ly [Brenda Lee] jis parašė „Visada mano mintyse“ [„Always on my Mind“], kurią vėliau perdainavo Elvis Preslis [Elvis Presley]. Tačiau didžiausia sėkmė jį aplankė sukūrus kitą dainą, su kuria Elvis Preslis paskutinį kartą užėmė pirmąją vietą „Billboard Hot 100“. Vėliau Markas Džeimsas pareiškė, kad kuriant šią dainą jis jautėsi meilės trikampio įvarytas į spąstus. **Kokia tai daina?**

10 „Nusivesk mane prie upės“ [„Take Me To The River“] buvo vienas pirmųjų grupės „Talking Heads“ hitų, bet tai buvo perdainuota daina [cover]. **Kuris amerikiečių soul dainininkas**, pelnęs 11 Grammy apdovanojimų, o vėliau tapęs pastoriumi, sukūrė ir įrašė originalią versiją 1974?

11 **Kurio britų pop dueto** tarptautiniais hitais 1988 m. tapo „Kilk progai“ [„Rise to the Occasion“] ir perleista „Meilė keičia (viską)“ [„Love Changes (Everything)“]?

12 Šis žodžių junginys pavartotas Holsto [Holst] „Marso“ [„Mars“] pračioje, bet jį taip pat vartojo Berliozas [Berlioz], Britenas [Britten] ir Stravinskis. **Koks tai itališkas terminas, sudarytas iš dviejų žodžių**, reiškiantis nurodymą smuiko stygas liesti medine stryko dalimi?

13 **Kokios operos,** kurios premjera įvyko 1911 m., ir kuri pasižymi demonstruojamu moteriškų vokalu, pagrindiniai personažai yra Maršalienė iš Verdenbergo, baronas Ochsas auf Lerchenau, Sofi von Faninal ir Maršalienės jaunas meilužis Oktavianas?

14 Jamaikietis Inis Kamozė [Ini Kamoze], kurio tikrasis vardas buvo Sesilis Kembelas [Cecil Campbell], įrašė vieną tarptautinį hitą. **Kaip vadinasi** ta 1994 m. išleista **daina**, žinoma dėl joje pasikartojančio „Na-na-na-na“?

15 **Kokia Korėjos merginų grupė**, kurią sudaro penkios narės: Mindži, Hani, Danielė, Haerin ir Hyein, 2025 m. pakeitė savo pavadinimą į NJZ dėl besitęsiančio ginčo su jų įrašų kompanija ADOR?

16 **Kokio norvegų muzikinio dueto** 2012 m. hitas buvo daina „Ar aš klystu?“ [„Am I wrong“]?

17 **Kokia krautroko grupė,** kuri pavadinimą pasiskolino iš majų kičių religinio teksto, labiausiai išgarsėjo garso takeliais Vernerio Hercogo [Werner Herzog] filmams, įskaitant „Agyrė. Dievo rūstybė“ [Aguirre: The Wrath of God], „Fickaraldas“ [„Fitzcarraldo“] ir „Nosferatu“? Grupę 1969 m. įkūrė Florianas Frikė [Florian Fricke].

18 **Kuris britų kino kompozitorius**, prisidėjęs prie „Žiedų valdovo“ [„Lord of the Rings“] filmų garso takelio, buvo atsakingas už tokių filmų kaip „Paskutinė naktis Soho“ [„Last Night in Soho“] ir Alfonso Kuarono [Alfonso Cuarón] „Gravitacija“ [„Gravity“] (už kurį gavo Oskarą 2014 m.), muziką? Jo bendrapavardis 1911 m. gimęs amerikiečių aktorius Maiklo Džeksono [Michael Jackson] dainoje „Trileris“ [„Thriller“] atlieka pasakotojo funkciją.

19 Šis pavadinimas buvo suteiktas specifinei vietai tarp Penktosios ir Šeštosios aveniu Niujorke. Čia 1885 m. įsikūrė nemažai muzikos leidėjų, kurie iki 20-o amžiaus vidurio dominavo JAV populiariosios muzikos rinkoje. **Kokiu trijų žodžių pavadinimu** buvo žinomas šis sambūris? Šitaip vadinasi ir 1940 m. muzikinis filmas, kuriame vaidino Elis Fai [Alic Faye] ir Betė Greibl [Betty Grable].

Klausimai © Tarptautinė viktorinos asociacija, 2025. Vertimas į lietuvių k. © Augustinas Žemaitis, Viktė Džiaugytė. Nekopijuoti be leidimo

20 **Kuris prancūzų pop dainininkas** ir 2005 m. sezono realybės šou „Įžymybių ferma“ [„La Ferme Célébrités“] nugalėtojas buvo vos 4 metų ir 277 dienų amžiaus, kai jo singlas „Sunku sunku būti kūdikiu“ [„Dur dur d'être bébé!“] 1992 m. spalį pasiekė Prancūzijos SNEP singlų sąrašo 1-ą vietą?

21 Ši valstybinė įrašų kompanija buvo didžiausia Sovietų Sąjungoje. Ji dominavo visoje vidinėje rinkoje, daugiausia dėmesio skirdama klasikai, tačiau taip pat SSRS išleido „Boney M“, „ABBA“ ir Bon Džovį [Bon Jovi]. Savo viršūnėje jie parduodavo 200 milijonų įrašų per metus. **Kokia tai leidybinė įmonė**? Galite rašyti pilną pavadinimą, bet pakaks ir dviejų raidžių santrumpos.

22 Šią dainą perdainavo keletas atlikėjų, garsiausi jų – „Rolling Stones“ 1964 m., tačiau **kokio amerikiečių soul ir bliuzo dainininko**, dar žinomo 1969 m. kaip „Pavaizduok madingą viščiuką“ [„Do The Funky Chicken“] atlikėjo, perdainuota daina „Vedžiojant šunį“ [„Walkin' the Dog“], buvo didžiausias 1963 m. hitas?

23 **Kaip vadinasi** Nedui Flandersui priklausanti **parduotuvė** Springfildo mini prekybos centre, kur prekiaujama kasdieniais dalykais, skirtais specifiniams pirkėjams?

24 **Kuris** vunderkindu laikytas **indų tablos virtuozas** (1951 – 2024 m.), būdamas paauglys bendradarbiavo su muzikantais Raviu Šankaru [Ravi Shankar] ir Ali Akbaru Kanu [Ali Akhbar Khan] ir kartu su gitaristu Džonu Makloklinu [John McLaughlin] įkūrė Grammy apdovanojimą laimėjusią grupę „Shakti“?

25 ▼ **Koks pirmasis** grupės „Iron Maiden“ talismano, skirtingomis formomis pasirodančio daugelyje jų albumų, **vardas**?

26 ▼ **Koks** buvo Bejoncės [Beyonce] **debiutinio solo albumo**, išleisto 2003 m. – ir padariusio ją žvaigžde – **pavadinimas**?

27 ▼ **Kaip balete vadinamas greitas žingsnelis**, dažnai naudojamas judėti scenoje taip, kaip pavaizduota paveikslėlyje?

28 ▼ Jo pirmoji speciali „Netflix TV“ laida buvo pavadinta „Azijietis komikas griauna Ameriką!“ [„Asian Comedian Destroys America!“] – joje jis pažvelgia į amerikietišką kultūrą azijiečio imigranto akimis. Tuo pagrįstus pokštus jis nuolat naudoja ir savo estradinės komedijos [stand-up] pasirodymuose. **Kas šis malajas komikas**, vaidinęs filme „Pasakiškai turtingi“ [„Crazy Rich Asians“ – tiesioginė reikšmė „Pakvaišę turtingi azijiečiai“] ir dirbantis „Kasdienio šou“ [„The Daily Show“] korespondentu?

29 ▼ Benitas Okasijo [Benito Ocasio] yra reperis iš Puerto Riko, žinomas dėl albumo „Vasara be tavęs“ [„Un Verano Sin Ti“] ir bendradarbiavimo su Džei Balvinu [J Balvin], Kardi Bi [Cardi B] ir Dreiku [Drake]. **Kokiu iš dviejų žodžių sudarytu pseudonimu**, kurį įkvėpė ši neryški vaikystės nuotrauka, jis yra žinomas?

30 ▼ „Vienos dalies“ [„One Piece“] manga kūrėjas Eiičiro Oda susidomėjo vikingais žiūrėdamas vokiečių televizijos serialą, sukurtą aštuntajame dešimtmetyje. **Koks tai serialas**, pasakojantis apie vikingą berniuką, kuris kartu su savo tėvu Halvaru ir jo laivo įgula patiria visokių nuotykių? Atsakymui tinka tiek berniuko vardas, tiek serialo pavadinimas.

Istorija

1 **Koks Frankų imperatorius** tapo pirmuoju po Romos Imperijos žlugimo suvienijusiu didelę dalį Vakarų Europos? Jis mirė savo imperijos širdyje Ахене [Aachen] 814 m.

2 **Kuriame amžiuje** įvyko visa tai: didysis Portugalijos žemės drebėjimas, karas dėl Dženkinso ausies, Septynerių metų karas ir Bastilijos paėmimas?

3 **Kokia pravarde** – susidedančia iš spalvos ir titulo – vadintas Vokietijos naikintuvo pilotas Manfredas von Richthofenas – „mirtiniausias“ Pirmojo pasaulinio karo asas?

4 2011-2016 m. jis buvo Kroatijos ministras pirmininkas, o nuo 2020 m. – šalies prezidentas, 2025 m. perrinktas 74% balsų. **Kas jis**?

5 **Kokia giminė**, tarp kurios atstovų buvo Ludovikas "mauras" [Ludovico il Moro], nuo 1450 m. iki 1535 m. valdė Milano kunigaikštystę (paskui ji atiteko Habsburgams).

6 Vaitangio sutartis – dar vadinama Te Tiriti – pirmiausia pasirašyta 1840 m. britų konsulo Viljamo Hobsono [William Hobson] ir vietinių vadų. **Kokios šiuolaikinės šalies** susiformavimui svarbus šis dokumentas?

7 **Kas toks**, 1919 m. būdamas 28-uoju JAV prezidentu, patyrė insultą ir liko iš dalies paralyžiuotas – nebegalėjo parašyti savo vardo ar pats valgyti? Užuot atsistatydinęs, jis ėjo pareigas dar dvejus metus, o jo žmona Edita [Edith] faktiškai tapo jo neišrinkta įgaliotine.

8 **Kokia šalis** 2021 m. birželį tapo pirmąja pasaulyje, priėmusią bitkoiną kaip oficialią valiutą? Taip nusprendė prezidentas Najibas Bukelė [Nayib Bukele], kuris taip pat planuoja išmanųjį Bitkoinų miestą šalies La Unión regione?

9 **Kokio** Viduramžių Europos **paveldo objekto**, atvaizduojančio 1066 m. įvykius, fragmentą 2025 m. pradžioje aptiko Vokietijos archyvistai Šlezvigo-Holšteino [Schleswig-Holstein] žemėje? Tas objektas Antrojo pasaulinio karo metais buvo konfiskuotas iš Normandijos ir grąžintas (išskyrus minėtą fragmentą) po karo.

10 **Iš kokios Europos šalies** 1917 m. sumokėjusios 25 milijonus dolerių auksu, Jungtinės Amerikos Valstijos nusipirko teritoriją, dabar žinomą kaip JAV Mergelių salos?

11 **Kokias konkrečias pareigas** 2024 m. skirtingu metu ėjo Elizabet Born [Élisabeth Borne], Gabrielis Atalas [Gabriel Attal], Mišelis Barnjė [Michel Barnier] ir Fransua Bairu [François Bayrou]?

12 **Kuris Anglijos karalius** gavo prievardį "Neprotingasis" [Unready] (taip pat verčiama "Blogai patartas") – nes jis negavo daugelio savo valdinių pritarimo? Prievardis – žodžių žaismas, nes jo vardas reiškė "Protingasis".

13 **Koks Birmos diplomatas** (1909-1974) buvo trečiasis Jungtinių Tautų generalinis sekretorius – ir pirmasis tas pareigas ėjęs azijietis?

Klausimai © Tarptautinė viktorinos asociacija, 2025. Vertimas į lietuvių k. © Augustinas Žemaitis, Viktė Džiaugytė. Nekopijuoti be leidimo

14 **Kaip vadinama** buvusi Prancūzijos kolonija Šiaurės Amerikoje, besidriekusi nuo Gaspė [Gaspé] pusiasalio Kvebeko pietuose iki Meino, kurios pirmoji sostinė buvo Port Rojalo [Port-Royal] miestas, šiandien esantis Naujojoje Škotijoje [Nova Scotia]? Tas pavadinimas galimai kilo nuo mikamų kalbos žodžio, reiškiančio stovyklą, arba nuo žodžio "quoddy", reiškiančio derlingą žemę – bet galėtų būti ir graikiškos kilmės.

15 **Kaip vadinamas istorinis regionas** palei Nilo upę į pietus nuo Asuano, kuriame klestėjo Kermos kultūra – viena seniausių Afrikos civilizacijų (2500 m. pr. Kr.)? Jo žmonės buvo puikūs lankininkai. Dabar tas regionas padalintas tarp Egipto ir Sudano.

16 1722 m. balandžio 5 d. olandas Jakobas Rogevenas [Jacob Roggeveen] tapo pirmuoju europiečiu, padėjusiu koją vienoje Ramiojo Vandenyno saloje. **Kokioje saloje**?

17 Persiškai šis žodis reiškia tiesiog aikštę. Tas pats žodis, kartais prijungus pradžią "Euro-", tapo protestų Ukrainoje prieš Rusijos įtaką ir prezidentą Janukovyčių sinonimu. **Kaip vadinosi tas didžiausias prodemokratinis subruzdimas** Europoje nuo 1989 m., nukreipęs Ukrainą proeuropietišku keliu?

18 2025 m. Nikaragva pakeitė konstituciją paskelbdama viceprezidentę koprezidente. **Kas 79 metų amžiaus Nikaragvos prezidentas**, kuris, šios konstitucinės pataisos pagrindu, dalinsis savo kone absoliučia valdžia su 73 m. amžiaus žmona Rosario Muriljo [Rosario Murillo]?

19 2024 m. gruodžio 3 d. Pietų Korėjos prezidentas įvedė karo padėtį, tačiau tą sprendimą vienbalsiai (190-0) atšaukė parlamentas. Tuomet prezidentas buvo suimtas ir jam pareikšta apkalta. **Kas tas prezidentas**, tapęs trumpiausiai pareigas ėjusiu tiesiogiai išrinktu valstybės vadovu demokratinės Pietų Korėjos istorijoje?

20 Šis XIV a. karas tarp Kastilijos ir Aragono karalysčių vadinamas pagal vardą, kuriuo vadinosi abudu kariavę karaliai. 2000 m. birželį – 2001 m. rugpjūtį vykęs pilietinis karas Sudane taip pat vadinamas panašiai – angliška to vardo versija, nes tą vardą turėjo abiejų pusių generolai. **Koks tai vardas**?

21 **Kas toks** buvo antrasis Indijos Maurjų dinastijos valdovas, išplėtęs savo imperiją į Dekano plokščiakalnį. Jis buvo Čandraguptos sūnus ir Ašokos Didžiojo tėvas ir taip pat žinomas Amitraghāta ar Amitrochates vardais.

22 Ketvirtis amžiaus iki Marko Polo [Marco Polo], popiežius Inocentas IV pasiuntė šį lenką pranciškoną susitikti su Mongolijos Imperijos valdovu Čingischanu. Jis tapo pirmuoju europiečiu, apipasakojusiu mongolų (tada vadintų totoriais) kultūrą, karinę galią ir kitą. **Kas šis ~1200 m. gimęs keliautojas**, parašęs "Apie pranciškonų kelionę pas totorius" [De itinere Fratrum Minorum ad Tartaros]?

23 Dabar tai – sala, beveik neturinti gyventojų. Tačiau Viduramžiais tai buvo suahelių miestas-valstybė ir sultonato centras: nuo XIII a. iki XV a. ši sultonatas driekėsi šiuolaikinių Tanzanijos, Kenijos ir šiaurinio Mozambiko krantuose. Ten apsilankęs Ibn Batuta pavadino jį vienu gražiausių pasaulio miestų. **Kokiu vienu pavadinimu** žinoma ir ta sala, ir miestas-valstybė, ir sultonatas?

24 Jis – Kinijos ir Vietnamo kultūrinis ir mitologinis herojus, tapatinamas ir su ankstyvuoju Kinijos imperatoriumi Jandi, Huangdi tėvu. Jis mokė kinus ūkininkauti ir išrado tvirtus ūkio padargus. Taip pat išrado pinigus, arbatą bei kinų kalendorių. **Kas jis**?

25 **Kokiame 1480 m. "mūšyje"** Ivano III vadovaujama Rusijos kariuomenė atmušė Mongolų Ordos pajėgas, vadovaujamas Achmato Chano? Tai laikoma Rusijos priklausomybės nuo totorių pabaiga. Mūšis vadinamas pagal 400 km ilgio upę – Okos intaką.

26 Artėjant III tūkstantmečio pr. Kr. pabaigai, pietų Mesopotamiją užėmė kalnėnų gentis – nuvertė akadų valdančiąją dinastiją ir valdė Šumerą ištisą šimtmetį, paskelbę savo sostine Adabą. Tuomet – taip pat staigiai kaip pasirodę – jie vėl pranyko. **Kaip vadinami tie bronzos amžiaus žmonės**, kurių paskutinis svarbus valdovas buvo Tiriganas?

27 Neseniai Vilniaus katedroje rasta karališkųjų regalijų, tarp jų ir karūna bei skeptras, priklausę vienai Lietuvoje gimusiai moteriai (1520-1551 m.), Lenkijos karaliaus ir Lietuvos didžiojo kunigaikščio Žygimanto II Augusto meilužei ir (vėliau) žmonai. **Kas ta moteris**?

28 ▼**Kokios šalies** vystymąsi ir industrializaciją palaikė Dutertenomikos [DuterteNomics] socioekonominė politika? Ji apėmė "Statom! Statom! Statom! Infrastruktūros planą" ['Build! Build! Build! Infrastructure Plan'] kuris turėjo stimuliuoti ekonomikos augimą ir mažinti skurdą infrastruktūros projektais.

29 ▼Šis vyras 1981-1985 m. buvo JAV iždo sekretorius, o 1985-1987 m. Baltųjų rūmų štabo viršininkas [Chief of Staff]. Jis rėmė neoliberalią ekonominę politiką ir didelių mokesčių turtingiesiems mažinimą. Įdomu, kad tiek jo vardas, tiek pavardė vos viena raide skiriasi nuo jo boso – tuometinio prezidento – vardo ir pavardės. **Parašykite jo vardą IR pavardę.** Dėmesio: reikia parašyti be klaidų.

30 ▼ 1628 m. Šis laivas dėl netinkamo pakrovimo nuskendo per pirmąjį savo plaukimą, vos už 1300 metrų. Jis turėjo tapti Švedijos laivyno flagmanu. 1961 m. Jis iškeltas iš dugno ir dabar stovi Stokholmo muziejuje. **Kokiu labai karališku švediškų pavadinimu** vadinamas tas laivas?

Komunikavimas

1 „Maža raudona knygelė" yra viena labiausiai išplatintų knygų per visą istoriją. **Kokio Kinijos politiko** mintys joje cituojamos?

2 **Kokią kalbą** 1887 m. sukūrė L. L. Zamenhofas [L. L. Zamenhof] – dabar tai yra plačiausiai pasaulyje vartojama dirbtinė kalba, kuria, labai skirtingais duomenimis, kalba nuo 100 000 iki 2 000 000 žmonių?

3 Vaikams skirta apysaka „Stebuklingas žuvies kaulas" [„The Magic Fishbone"], pasakojanti apie princesę Aliciją, kuri galėjo gauti viską, ko tik įsigeidusi, jei savo norus tinkamu laiku ir tinkamoje vietoje išsako stebuklingam žuvies kaului, pirmą kartą išleista 1867 m. **Koks romanistas**, tarp kurio kūrinių jauniesiems skaitytojams yra „Židinio svirplys" [„The Cricket on the Hearth", tiesioginė reikšmė – „Svirplys ant židinio"], bet geriau žinomas tokiais savo romanais kaip „Nikolas Niklbis"[„Nicholas Nickleby"] ir „Oliveris Tvistas" [„Oliver Twist"], ją parašė?

4 **Kaip vadinasi išgalvota Afrikos valstybė** „Marvel" visatoje [Marvel Universe] – Juodosios Panteros [Black Panther] namai?

Klausimai © Tarptautinė viktorinos asociacija, 2025. Vertimas į lietuvių k. © Augustinas Žemaitis, Viktė Džiaugytė. Nekopijuoti be leidimo

5 **Kokio** literatūros ir operos **personažo vardu** yra pavadintas seniausias nacionalinis laikraštis Prancūzijoje, įkurtas 1826 m. ir tebeleidžiamas iki dabar?

6 **Kokiame 1864 m. išleistame Žiulio Verno [Jules Verne] romane** personažai Otas Lindenbrokas [Otto Lindenbrock] ir jo sūnėnas Aleksas [Alex] Islandijoje nusileidę į ugnikalnio vidų „išspjaunami" iš Strombolio?

7 **Kurio 2004 m. filmo pavadinimas** turi prierašą „Rono Burgundžio legenda" [The Legend of Ron Burgundy]?

8 „Hario Halerio užrašai. Tik bepročiams" – tai knyga knygoje. **Kokiame** Hermano Hesės [Herman Hesse] **1927 m. romane** ji yra?

9 **Kuriame istoriniame mistiniame detektyviniame romane**, pirmą kartą išleistame 1980 m., Adelmas iš Otranto yra pirmasis miręs vienuolis?

10 **Kuri aktorė,** pavadinta „Draugų" [„Friends"] veikėjos, kurią vaidina Dženifer Eniston [Jennifer Aniston] vardu, 2021 m. laimėjo Auksinį gaublį už vaidmenį 2021 m. „Vestsaido istorijos" [„West Side Story"] adaptacijoje ir atliko pagrindinį vaidmenį 2025 m. Disnėjaus [Disney] filme „Snieguolė" [„Snow White"] – tiesa, už pastarąjį sulaukė kritikos tiek realybėje, tiek internete, dėl to, kad ji nebuvo pakankamai „balta kaip sniegas"?

11 **Kurio argentiniečių rašytojo,** pagarsėjusio savo labirintinėmis novelėmis ir filosofinėmis temomis, plunksnai priklauso pasakojimas „Babelio biblioteka" apie biblioteką, saugančią visas įmanomas 410 puslapių knygas? Šis rašytojas visą gyvenimą domėjosi labirintais, veidrodžiais ir tigrais, dažnai įpindavo juos į savo pasakojimus

12 Pagal vieną socialinės medijos madą, žmonės buvo paprašyti prie žinomų knygų pirmos eilutės pridėti penkis žodžius, taip padarant tas eilutes „1000 kartų geresnėmis". **Koks žodis** iš tų penkių praleistas šiame pavyzdyje: „Tai buvo geriausi laikai, tai buvo blogiausi laikai ir tada atvyko _____" [It was the best of times, It was the worst of times, and then the _____ arrived]?

13 **Kuo vardu paslaptinga moteris** – Frančesko Petrarkos sonetų ir eilėraščių rinkinio „Dainynas" [„Il Canzoniere"] lyrinis objektas?

14 Už debiutinį romaną „Baltasis tigras" [„White Tiger"] (2008 m.) jis buvo apdovanotas Bukerio premija [Man Booker Prize]. Jo naujausias romanas „Amnestija" [„Amnesty"] – pasaka apie šrilankietį imigrantą, gyvenantį Australijoje, 2021 m. jam pelnė Mailso Franklino apdovanojimą [Miles Franklin Award]. **Kas šis indų rašytojas ir žurnalistas?**

15 Tik devyni režisieriai yra laimėję Auksinę palmės šakelę [Palme d'Or] daugiau nei vieną kartą. **Koks švedų režisierius** šviežiausiai įstojo į šį klubą laimėjęs Auksinę palmės šakelę 2017 m. ir 2021 m.?

16 Kyša Kastl-Hjus [Keisha Castle-Hughes] tuo metu tapo jauniausia Oskaro nominante geriausios aktorės kategorijoje už dvylikametės maorės mergaitės, norinčios tapti genties vade, vaidmenį. **Koks tai bendras Naujosios Zelandijos ir Vokietijos 2002 m. filmas?**

17 Taip pavadintas Aizeko Azimovo [Isaac Asimov] apsakymas apie robotą Endrių Martiną [Andrew Martin], kuris vis tobulinasi ir nori būti pripažįstamas žmogumi. Vėliau šis apsakymas buvo išplėtotas į romaną kitokiu pavadinimu, bet originalus pavadinimas buvo pasirinktas 1999m. ekranizacijai, kurioje vaidino Robinas Viljamsas [Robin Williams]. **Kaip vadinasi apsakymas arba filmas?**

18 Filmo pradžioje rodomas į sceną lipantis vyras, laikantis nešiojamąjį kasečių grotuvą ir gitarą. Pradeda groti dainą „Psichas žudikas" [„Psycho Killer"]. **Kaip vadinasi šis** 1984 m. koncertinis „Talking Heads" grupės **filmas**, kuris kritikų dažnai įvardijamas kaip geriausias kada nors sukurtas tokio tipo filmas?

19 **Kuris tokiam vaidmeniui netikėtas aktorius** 2024 m. siaubo filme „Eretikas" [„Heretic"] vaidino filmo blogiuką poną Rydą [Mr Reed] – atsiskyrėlį, pasikviečiantį dvi jaunas mormonų misionieres pas save į namus?

20 Marina Levicka yra ukrainiečių kilmės rašytoja. 2005 m. jos debiutinis romanas laimėjo Bolindžerio Evermeno Voudenhauzo ir pateko į Grožinės literatūros oranžinio prizo [Orange Prize for Fiction] trumpąjį sąrašą. Knygos pavadinimas yra stebėtinai nepatrauklus: „Trumpa ukrainietiška _____ istorija" [„A Short History of _____ in Ukrainian"]. Koks žodis praleistas?

21 **Kokiu penkių raidžių žodžiu** pavadinta tiek Maiko Berono [Mike Baron] ir Styvo Riūdo [Steve Rude] komiksų serija, kurios veiksmas vyksta ateityje po 500 metų; tiek Ramezo Naamo [Ramez Naam] kiberpankinis trileris; tiek Juvalio Noa Harari [Yuval Noah Harari] negrožinės literatūros knyga su paantrašte „Informacinių tinklų istorija nuo akmens amžiaus iki dirbtinio intelekto eros" [„A Brief History of Information Networks from the Stone Age to AI"]?

22 Šiame filme rodomas bandymas pagerinti pasaulio rekordą bėgant Luvro muziejuje, taip pat – šokio scena, kuri įkvėpė ikonišką šokį filme „Bulvarinis skaitalas" [„Pulp Fiction", tiesioginė reikšmė – „Bulvarinė literatūra"]. **Kokio Žano-Luko Godardo [Jean-Luc Godard]** 1964 m. **filmo** pagrindiniai personažai yra trys draugai - Odilė, Francas ir Artiuras, – kurie planuoja apiplėšti Odilės tetos butą, bet Artiuras žūsta, o kiti du pabėga į Pietų Ameriką? Odilės vaidmenį atliko Ana Karina [Anna Karina] – Godardo žmona ir mūza.

23 1996 m. knygoje „Begalinis pokštas" [„Infinite Jest"] aprašomas žaidimas Ešetonas – teniso ir branduolinio karo kombinacija. **Koks amerikiečių rašytojas**, dar žinomas kaip romanų „Sistemos šluota" [„The Broom of the System"] (1987 m.) ir po mirties išleisto „Blyškaus karaliaus" [„The Pale King"] (2011 m.) autorius, parašė šią knygą?

24 **Kokio(s) maliečių kino režisieriaus (-ės)** (1940 – 2025 m.) filmas „Šviesa" [„Yeelen"], sukurtas pagal bambarų pasakojamą legendą, buvo vadinamas „galbūt geriausiu kada nors sukurtu afrikietišku filmu"?

25 Per visą karjerą, nusitęsusią per keturis dešimtmečius, jis režisavo 42 filmus, iš kurių, ko gero, žinomiausi yra „Pasididžiavimas" [„Abhimaan"] (1973 m.) ir „Slapta" [„Chupke Chupke] (1975). **Kas šis režisierius** (1922 – 2006 m.), vienas mylimiausių Indijoje, koncentravęsis į Indijos vidurinės klasės patiriamus sunkumus?

26 **Kuo vardu vietnamiečių poetas**, dažnai laikomas Vietnamo literatūros tėvu? Jo žymiausią epinę poemą „Pasaka apie Kieu" daugelis vietnamiečių gali padeklamuoti mintinai. **Vardą sudaro du žodžiai.**

27 ▼ Dženė Han [Jenny Han] 2014 m. parašė romaną apie Amerikos korėjietę Larą, kurios jaunesnė sesuo Kitė išsiunčia Laros slaptus meilės laiškus. 2018 m. pagal knygą pastatytas filmas, po kurio pasirodė dar du filmai ir televizijos serialas. **Kaip vadinasi knyga ir pirmasis filmas?**

Klausimai © Tarptautinė viktorinos asociacija, 2025. Vertimas į lietuvių k. © Augustinas Žemaitis, Viktė Džiaugytė. Nekopijuoti be leidimo

28 ▼ Australų rašytojas Džonas Marsdenas [John Marsden] geriausiai žinomas dėl savo septynių tomų serijos paaugliams, vadinamos _____ serija, pagal pirmos dalies pavadinimą „_____, kai prasidėjo karas“. **Koks žodis praleistas?**

29 ▼ **Kokiu pavadinimu**, sudarytu iš žodžio ir raidės, žinoma senovinė Mikėnų graikų rašto sistema, kurios simboliais paženklintos lentelės, rastos Knose dvidešimto amžiaus pirmojo dešimtmečio pradžioje? Šią sistemą šeštajame dešimtmetyje iššifravo Maiklas Ventrisas [Michael Ventris]

30 ▼ Nepaisant jo ilgos kino karjeros, įskaitant ir epizodinį vaidmenį Kurosavos „Septyniuose samurajuose“, Haruo Nakadžima (1929 – 2017 m.) geriausiai atsimenamas už jo suvaidintą padarą, kurio vardu pavadintas 1954 m. filmas. Šiam vaidmeniui jis ruošėsi stebėdamas dramblius ir meškas zoologijos sode – ir vaidino dar 11-oje tęsinių. **Koks tai padaras?**

KULTŪRA

22.

23.

24.

25.

26.

27.

28.

29.

30.

Klausimai © Tarptautinė viktorinos asociacija, 2025. Vertimas į lietuvių k. © Augustinas Žemaitis, Viktė Džiaugytė. Nekopijuoti be leidimo

PRAMOGOS

25.

26.

27.

28.

29.

30.

ISTORIJA

28.

29.

30.

KOMUNIKAVIMAS

27.

28.

29.

30.

Klausimai © Tarptautinė viktorinos asociacija, 2025. Vertimas į lietuvių k. © Augustinas Žemaitis, Viktė Džiaugytė. Nekopijuoti be leidimo